

Minutis

LAIKRAŠTIS LIETUVIŲ VISUOMENEI

MEMMINGENAS
1948 M. BALANDŽIO 2. D.
PENKTADIENIS
NR. 34 (417) IV. METAI

IZŪLIOS SOVIETŲ PRIEKABĖS TARPZONINIAME SUSISIEKIME

Prancūzija revizuos taikos sutartį su Italija

Rymas (Dena). INS praneša iš patikimų šluogsnų, kad Prancūzijos vyriausybė sutinka revizuoti kai kuriuos Italijos taikos sutarties punktus. Šios sutarties rėmuose Moncenisio jėgainės, kurios taikos sutartimi buvo priskirtos Prancūzijai, būtų grąžinamos Italijai. Spėjama, kad šis nutarimas buvo priimtas po pasitarimų tarp Prancūzijos ir Italijos užsienio reikalų ministrų.

Šoferių ir kaubojų protestas Gromykai

New Yorkas (Dena/INS). 9 New Yorko taksio šoferiai ir 8 tikri kaubojai protestavo trečiadienį Lake Success, JT būstinėje, prieš Gromykos neseniai padarytą pareiškimą, kuriame jis nurodė, kad kiekvienas JAV kaubojus ar durininkas gali patvirtinti, jog J. A. Valstybės veda imperialistinę politiką. Į tai JAV delegatas W. Austinas atsakė, jog yra garbė JAV, kad kiekvienas taksio šoferis, durininkas ar kaubojus turi savo pažiūrą į JAV užsienio politiką. Taksio šoferiai manė, kad Gromyka savo kalboje buvo juos palietęs, ir labai nustebė, kai jiems buvo pareikšta, kad Gromyka jų nelietęs.

Devinta Panamerikos konferencija

Bogota (Dena). Kolumbijos respublikos prezidentas Perezas antradienį vakare iškilmingame posėdyje atidarė 9. Panamerikos konferenciją.

Pirmame posėdyje JAV užsienio reikalų ministras Marshallis pareikalavo Amerikos valstybės išnagrinėti iš užsienio inspiruotą destruktivinę veiklą, kuri yra nukreipta prieš taikos kūrimą ir prieš amerikinių respublikų saugumą.

Cilėje uždarys komunistų partiją

Santiago de Chile (Dena/Reuters). Prezidentas Videla po pasitarimo su politinių partijų pirmininkais pareiškė, kad jis pasiūlysi įstatymo projektą komunistų partijai uždaryti.

Prezidentas mano, kad komunistai Cilėje vykdo Stalino interesus.

Karo nusikaltėlių komisija neveiks

Londonas (Dena). Pasak AFP, Jungtinių Tautų biuras Londone paskelbė, kad nustojta veikti karo nusikaltėlių iškėsimui komisija.

Ši komisija veikė apie 4 metus ir yra sudarusi vardinį sąrašą, apimančią 40 tūkstančių asmenų, kurie yra įtariami karo nusikaltimais.

Apie 6300 karo nusikaltėlių buvo teisiami Nūrnberge, Norvegijoje, Tokijoje ir Sangchajuje.

Jau Potsdame įspėjus

New Yorkas (Dena/Reuters). Buvęs JAV krašto apsaugos ministras Stimpsonas viename žurnale parašė straipsnį, kuriame jis pasisako netikintis, kad šiuo metu Sovietų Sąjunga galėtų pradėti karą, taip pat jis netikintis, kad dabar pasaulis stovi karo pasiruošimo etadijoje.

Siame straipsnyje Stimpsonas aprašo, kaip jis per Potsdamo pasitarimus siūlęs prezidentui Trumanui, naudojantis atominę bombą kaip spaudimo priemonę, Sovietų Sąjungą iš policinės valstybės paversti į demokratinę valstybę, nes jis jau seniai buvęs įsitikinęs, kad tarp tokių be galo viena antrai priešingų valstybių niekuomet nebus galima pasiekti jokių tarptautinių susitarimų.

Francas priims Trumano pasiuntinį

Madridas (Dena/Reuters). Iš gerai informuotų šluogsnų pranešama, kad generalissimas Francas priims nepaprastą prezidento Trumano pasiuntinį prie Vatikano Myroną Taylorą. Spėjama, kad jų pasitarimo tikslas bus Ispanijos įtraukimas Marshallio planan.

Ispaniją išskiria

Washingtonas (Dena). Ketvirtadienį čia paskelbta, kad prezidentas Trumanas pasisakė prieš Ispanijos priėmimą į ERP.

Bendra atstovų rūmų ir senato komisija nutarė Franco Ispaniją išskirti iš ERP (Marshallio plano).

D. Britanijos užsienio reikalų ministerijos informatorius ketvirtadienį pareiškė, kad D. Britanija labai patenkinta tuo komisijos sprendimu.

Helmstedtas (Dena). Visi sąjungininkų traukiniai, važiuoję į Berlyną, naktį 1 balandžio 1 d. buvo Marienborne sovietų karininkų sulaikyti. Po ištisos valandos trukusio laukimo, jie buvo grąžinti britų zonon į Helmstedtą. Tuo būdu čia atsiradę nekrutėdami stovi JAV Bremerhaveno — Berlyno, britų Bielefeldo — Berlyno ir prancūzų Paryžiaus — Berlyno traukiniai.

Apie naujus patvarkymus dėl susisiekinimo autostradomis žinių dar nėra, nes sovietai atidarė sieną tik 8 val. ryto.

Britų pasienio kontrolė spaudos atstovams atsisakė suteikti informaciją, tylėti įpareigota ir vokiečių pasienio kontrolė.

Į britų pereinamąjį punktą atvyko vienas žvalgybinis tankas.

Nuo trečiadienio vidurnakties ir sieną pereinančių vokiečių kontrolė labai pasiastrėjo.

Ketvirtadienį prieš pietus iš Berlyno į Bielefeldą jau nebeįvažiavo britų tarnybinis traukinys. O traukinį iš Bielefeldo į Berlyną sovietai sulaikė Marienborne. Sovietų kontrolė pareikalavo leisti į traukinį. Britų palydovai griežtai atsisakė. Po ilgo laukimo traukinys buvo grąžintas į britų zoną.

Iš Bremerhaveno ir Frankfurto į Berlyną važiuoję JAV tarnybiniai traukiniai buvo sulaikyti Marienborne. Sovietai norėjo į traukinį ir patikrinti važiuojančių dokumentus. Traukiniai grąžinti į Helmstedtą.

Voldečių transportinis traukinys Berlynas — Osnabrūckas iš Berlyno išvyko į vakarus. Bet maža vokiečių juo pasinaudojo, nutarę laukti susidariusios būklės išryškėjimo.

Brandenburgio krašto vyriausybė, kaip informuoja „Tagesspiegel“, paskelbė Teltovo apskrityje, prie Berlyno, autovežimį sekvestrą. Tie autovežiniai bus panaudoti pasienio sienos apsaugai.

„Telegrafas“ informuoja, kad Berlyno geležinkelio direkcijos policijos įstaiga atleido nuo tos pat valandos 120 geležinkelio policijos tarnautojų, kurie tariamai buvo nepriklausomos profesinių sąjungų opozicijos (UGO) nariai.

Tas atleidimas yra sovietų zonos administracijos „valymo“ prognozas.

Thüringijos vidaus reikalų ministras W. Gebhardtas (SED) pats atvyko į bizonos pasienį, kad prižiūrėtų vyriausybės nutartį.

priemonių taikymą dėl sienos perėjimų ir rimties išlaikymo.

Visi trys vakarinių zonų karo gubernatoriai ketvirtadienį susirinko pasitarti.

Gerai informuoti šluogsniai yra nuomonės, kad ta konferencija, susirinkusi Lancaster house, aptars sovietų sukurtą būklę dėl tarpzoninio susisiekinimo. Laukiama tuo reikalu vakarų valstybių sprendimo.

Kaip patiriama iš britų šaltinių, toje konferencijoje dalyvauja ir Benelukso valstybių atstovai.

Dėl naujai paastrėjusios būklės Berlyne gyvai pasisako visi rytiniai nekomunistinių sektorių Berlyno laikraščiai. Jie konstatuoja Potsdamo sutarties laužymą ir grėsmę atskirti Berlyną nuo jį supančio pasaulio.

„Telegraf“ redaktorius išvedžioja, kad demokratija nebėgali iš „Berlyno arenos“

trauktis, jei nenori netekti savo veido. Jos turi tam puolimui ne tik pasipriešinti, bet veiksmams įrodyti, kad pasaulis jomis gali pasitikėti.

Britų sostinės politiniai šluogsniai yra tos nuomonės, kad trečiadienio vakaro sovietų žygis sulaikant sąjungininkų traukinius reikalauja toli siekiančio sprendimo. Britai nesutiks atnaujinti susisiekinimo su Berlynu pagal Sovietų Sąjungos norą — leisti sovietams įeiti ir inspektuoti britų traukinius.

Į pasienį tarp Berlyno ir sovietų zonos prie Lichterfeldės ketvirtadienį sovietai įrengė kontrolės punktą. JAV karinės valdžios viešojo saugumo tarnautojas pareiškė, kad tas kontrolės punktas iki šiol buvo giliau sovietų zonoje, o dabar atkeltas yra arčiau prie amerikiečių sektoriaus.

Viešojo saugumo kapitonas J. S. Samperė ketvirtadienį pareiškė, kad pagal sovietų slaptus dokumentus, kurie yra atgabenti iš sovietų zonos pabėgusių vokiečių policininkų, aiškėja, kad visi nepriklausą SED vokiečių policininkai turi būti atleisti ir suimti.

Amerikiečių ir britų kontrolės punktų vokiečių policininkai negavo jokių ypatingų potvarkių, o už 2 km sovietų Nowawes punkte verda darbas. Salia daugelio gerai ginkluotų sovietų karininkų ir kareivių 100 Brandenburgio policijos tarnautojų vykdo kontrolę.

Iš abiejų autostrados pusių statomos kliūtys, kurios nueina miško gilumon iki 2 km. Iš prie plento esančių Babelsbergo trobesių evakuoti civiliai gyventojai. Statomi maži mediniai barakai. Telefono stulpai, laidai ir nauji barjerai stiprina visišką atitvėrimo išpūdį.

Marshallio planas atidarys sienas

Washingtonas (Dena/INS). Trečiadienį atstovų rūmai priėmė prie Marshallio plano klausulę, kurioje kaip vieną iš Marshallio plano tikslų iškelia reikalą pašalinti sienų suvaržymus tarp Europos kraštų. Tuo būdu gyventojams būtų suteikta laisvė judėti iš vienos valstybės į kitą. Ta klausulė vertinama kaip tolesnis žingsnis į Europos jungtines valstybes.

55 mil. dol. papildomos pagalbos

Washingtonas (Dena/INS). Prezidentas Trumanas trečiadienio vakare pasirašė įstatymą dėl tolesnės 55 milijonų dolerių papildomos paramos Italijai, Prancūzijai ir Austrijai; užsienio reikalų ministerija šią sumą buvo pasiūliusi skirti tam laikui, iki pradės veikti Europos pagalbos parama.

Be paramos Kinijai užlies bolševizmas

Washingtonas (Dena/Reuters). Senato užsienio politikos komisija pareiškė, kad Kinijos nacionalinė vyriausybė, kuri atstovauja Kinijos daugumai, drauge su JAV kovoją su grėsme pasaulio taikai ir komunizmu. Toliau komisijos pranešime sakoma, kad Kinija yra svarbiausias elementas, nuo kurio priklauso taika Tolumuosiuose Rytuose. Kinijos nepriklausomybė dėl šiuo metu

vykstančio pilietinio karo yra pavojuje, ir jeigu JAV šį kartą neparems, tai galima tikėti, kad Kinija taps komunistinė valstybė.

Kinijos vyriausybė, kuriai jau 20 metų vadovauja Čiangkaišakas, šios komisijos nuomone, privalo paramos.

Senato užsienio reikalų komisija atšaukė tą patią progą savo pereiną savaitę sudarytą sąrašą, kuriame nurodomi asmenys, kurie, komisijos nuomone, nėra tinkami vadovauti Kinijai.

Suomija rūpinasi išsiderėti palankesnes sąlygas

Helsinkis (Dena/Reuters). Suomijos vyriausybė, su paslaugoto įstatymu dėl gautinų neutralūs stebėtojai pareiškia, kad Suomija tikisi pasiekti gerų kompromisų Sovietų Sąjungos derybose. Kaip čia pranešama, pasitarimai Maskvoje vyksta draugiškoje dvasioje. Molotovas derybose pareiškė, kad Maskva saugumo sumetimais pageidauja artimesnio abiejų kraštų bendradarbiavimo, ir jis pasiūlė Suomijos delegacijai pateikti savo siūlymus.

Suomijos respublikos prezidentas J. Paasikivis trečiadienio vakarą turėjo pasitari-

ti su paslaugoto įstatymu dėl gautinų instrukcijų pakeitimo Suomijos delegacijai Maskvoje. Prezidentas pabrėžė atstovams, jog Suomija negali leisti, kad tarp jos ir Sovietų Sąjungos įvyktų rimtas lūžis, ir kad jis atsistatydinsias, jei kompromisiniai siūlymai derybose su Sovietų Sąjunga negaus reikiamo pritarimo.

Suomija savo pasitarimuose Maskvoje iki šiol laikėsi šių punktų:

1. Suomija pati apsisprendžia, ar jai gresia karas.
2. Karinės sutarties klausulės naudojamos tikrai karo atveju.
3. Paktas sudaromas 10, o ne 20 m., kaip Stalinas siūlė savo laispe Paasikivui.
4. Pasitarimai tarp sutarties partnerių visais tarptautiniais klausimais, panašiai kaip Sovietų Sąjungos Vengrijos sutartyje, privalo būti griežtai apibrėžti.

Pranešama, jog Sovietų Sąjunga yra nusistatčiusi prieš pagrindinį siūlymą, kad Suomija pati apsispręs, kokios pagalbos ji privalo iš Sovietų Sąjungos, bet iš kitos pusės Sovietų S-ga sutiko su visais Suomijos siūlymais.

Geriausia priemonė taikai gelbėti yra susitikimas JAV politikų su maršalu Stalinu, sako Wallace. (D).

ST diskutuoja Čekoslovakijos klausimą

New Yorkas (Dena). Pasak Reuteri, Cilė pareikalavo S. Tarybą sudaryti pakomisę, kuri turėtų patikrinti kaltinimą, kad Sovietų Sąjunga įsikišo į Čekoslovakijos reikalus.

Cilės atstovas H. Santacruz, pradėdamas debatus, kuriais Cilė iškelia kaltinimus Sovietų Sąjungai, kad ji yra atsakinga už komunistinį valdžios pagrobimą, įvykusį Prahoje vasario 22., ir prikišo Sovietų Sąjungos atstovui A. Gromykai, jog jis į kaltinimo pakartojimus atsakė nepatenkinama kalba, tačiau ST negali tenkintis blogomis ir įžeidžiančiomis kalbomis.

Cilės atstovas, pasak INS, pareiškė, kad 6 žinomi Čekoslovakijos politikai sutinka prieš kiekvieną Jungtinių Tautų organizaciją padaryti pranešimą apie Čekoslovakijoje įvykusį perversmą.

Cilės atstovo siūlymui pritarė Kinijos, Kanados ir Sirijos atstovai.

Pasak Reuteri, Ukrainos atstovas V. Tarasenska atmetė Cilės kaltinimus kaip valkiškus ir prikišo D. Britanijos ir Prancūzijos atstovams, kad jie paskutiniame JT posėdyje stipriai puolė Sovietų Sąjungą. Tarasenska teigė, kad politinis perversmas Čekoslovakijoje įvykęs liaudies valia.

Po Tarasenos pareiškimo ST savo debatus atidėjo iki kito antradienio.

Konflikto atveju pavartos atominę bombą

Washingtonas (NF). Prezidentui Trumanui vadovaujant įvyko JAV generalinių štabų viršininkų ir 3 karo ministerių konferencija, kurioje buvo gvildenami gynybos, karinės prievolės įvedimo ir papildomų kreditų skyrimo klausimai. Manoma, kad be numatytų 11 milijardų dol. Trumanas pareikalaus dar 8—10 milijardų dolerių.

Gerai informuotose Washingtono šluogniuose pareiškiama, jog karo atveju atominė bomba būsimanti tuojau pavartota, kad geriau būtų galima ginti tiek pačių JAV, tiek sąjungininkų kraštų interesus. Tačiau bombų nemesią į užpuolikų okupuotus kraštus.

Tų pačių šluogsnų nuomone, Amerikos armijos vadovybė vengianti kariatų įvairiose vietose, kaip tai buvo lig Hiroshimos praėjusiame kare. Vadovybė savo veikla

stengiantis staigiai sunaikinti priešų karinį ir politinį pajėgumą ir tam tikslui sutelksiantį visas savo jėgas.

Ta proga prisimenamas paskutinis gen. Eisenhowerio raportas krašto apsaugos ministeriui, kuriame buvęs Europos pajėgų vadas nepaneigia tarmens, jog konfliktą galima baigti „keletu baisių smūgių, sudavus juos priešui iš pradžių.“

Kontradmirolas Whiteheadas pareiškė, kad 50 lėktuvnešių yra paruoštų stoti į tarnybą.

Demonstrantų susirėmimas

Rymas (Dena). Pantellerijos saloje įvyko ginkluotas susirėmimas tarp policijos ir demonstrantų, kur žuvo 3 asmenys ir daug buvo sužeistų. Prieš didelius mokesčius

protestuodami demonstrantai sunaikino mokesčių įstaigas. Viena žandarmerijos kuopa buvo oro keliu atgabenta į Pantelleriją, kad padėtų vietinei policijai nugalėti demonstrantus ir grąžinti tvarką.

Paskutinėmis žiniomis tvarka Pantellerijoje vėl grąžinta.

JAV planai Palestinei tvarkyti

New Yorkas (Dena). Pasak AFP, JAV pareikalavo Saugumo Taryboje priimti rezoliuciją dėl skubaus ginklų paliaubų įvedimo Palestinoje ir nedelsiant sukviešti JT pilnates posėdį.

Pasak Reuteri, JAV savo reikalavime nurodo, kad netvarka ir įvykiai Palestinoje pasiekė tokį mastą, jog darosi pavojingi pasaulio taikai, todėl reikia priimti rezoliuciją kuri tuojau pat įvestų Palestinoje ginklų paliaubas.

Saugumo Taryba paprašė Jewish Agency ir Aukštąjį Arabų Komitetą prisiųsti savo atstovus į Saugumo Tarybą vesti derybų dėl ginklų paliaubų Palestinoje. ST toliau nurodo, kokią atsakomybę užsitrauks arabai ir žydai, jeigu atsakymys vykdys ginklų paliaubas, ir tuo pat pareikalavo arabų ir žydų karinius dalinius sustabdyti bet kuriuos karinius veiksmus.

Didysis Palestinos Muftis savo raštu JT nariams praneša, kad arabai atmes bet kurias ginklų paliaubas Palestinoje, jeigu JT Palestinos klausimo sprendimą ketina spręsti dalijimo būdu.

Sovietų atstovas Gromyka pareiškė, kad Palestinos padalijimas yra vienintelis šio klausimo tikras sprendimas. Jis atmetė Amerikos siūlymą laikinai Palestina valdyti patikėtinio teisėmis. Be to, jis apkaltino JAV, kad šios bijančios netekti savo naftos koncesijų arabų kraštuose ir dėl to atsisakė nuo savo ankstyvesnio nusistatymo Palestinos padalyti.

Vertingiausią vestuvių dovana princesė Elžbieta apžiūri su karaliene vienoje Londono deimanto globavimo dirbtuvėje. Šį 54 karatų deimantą padovanojo kanadietis Dr. H. T. Williamsonas. (Dena-INP-Bild)

TRUMPOS ŽINIOS

CEKOSLOVAKIJA

Nestoją į bylą. Čekoslovakijos užsienio reikalų ministeris Vl. Clementis pareiškė, kad Čekoslovakija atmetė Saugumo Tarybos kvietimą dalyvauti ST debatuose Čekoslovakijos įvykių klausimu. (D).

Čekoslovakijos parlamento komisija atžaukė parlamento atstovo imunitetą buv. socialistų atstovui Dr. L. Novotnijui ir liaudies partijos atstovui J. Brukneriui.

GUATEMALA

Guatemalos vyriausybė, pasak AFP, nota pareikalavo tuojau pat atitraukti britų karines pajėgas iš Britų Honduro. (D).

INDIJA

Tikrinant Indijos komunistines įstaigas New Delhyje buvo suimta 17 profesinių sąjungų ir komunistų partijos vadų. (D/R).

ITALIJA

Vatikanas daro atitinkamus žygius, kad būtų pasiektas visų partijų bendradarbiavimas Palestinoje. Šiuo žygiu norima apsaugoti žydų ir arabų teises Palestinoje. (D/R).

Italijos komunistų vadas P. Togliattis rinkimniam susirinkime Bario mieste pareiškė, kad sovietai gali patenkinti visą Italijos kviečių pareikalavimą už pusę tos kainos, kurią reikalauja JAV. Ir už tai nebūtų reikalaujama devizų, tik italinių prekių. (D/R).

Italijos užsienio reikalų ministeris ir Prancūzijos darbo ministras pasirašė sutartį, kuria Italijos darbininkams Prancūzijoje garantuojamas toks pat socialinis apsaugumas, kaip ir prancūzams. (D/R).

JAPONIJA

Japonijos ministras pirmininkas H. Ašida išreiškė viltį, kad JAV suteiks Japonijai 1 milijardo dolerių paramą. (D/INS).

JUGOSLAVIJA

Unrra vis dar šelpė. Išvykus britų technikui D. J. Leakolui iš Jugoslavijos, tarima, kad Unrra formaliai užbaigė savo šalpos darbą Jugoslavijoje. (D/R).

J. A. VALSTYBES

Amerikos pagalbos tikslas yra atkurti Europos pramonę, kurios gamyba prasotų prieškarine, pareiškė JAV ūkio reikalų sekretorius W. L. Thorp. (D/DANS).

JAV prezidentas Trumanas, Velykų antrą dieną priėmęs Graikijos Amerikos draugijos narius, pareiškė, kad Amerikos politikos tikslas yra remti visus demokratinius kraštus. (D/DANS).

Prieš cenzūrą. JAV spaudos ir radio darbininkai antradienį pareiškė krašto apsaugos ministeriui J. V. Forrestalui jog jie nesutinka su cenzūros įvedimu taikos metu, bet jie sutiko, kad būtų įsteigta patariamoji taryba žinių klausimui nagrinėti. (D/INS).

Buvęs pussunkio siorio pasaulio čempionas B. Rossas antradienį įstojo į Amerikos žydų kovos brigadą, kurios tikslas yra kovoti dėl Palestinos nepriklausomos valstybės.

New Yorko biržoje antradienį įvyko stiprus susirėmimas tarp demonstrantų ir policininkų. Nukentėjo 30 demonstrantų.

Dėl sovietų paskelbto tariamos vokiečių žinių organizacijos, remiamos amerikiečių, išaiškinimo, JAV valdžios sluogsniai susilaiko nuo bet kokio reagavimo. Amerikos kariniai sluogsniai pareiškia, kad kartą so-

vietams nebus suteikta garbė demontuojant jų kaltinimus. (D).

Rūpinasi popiežiaus apsauga. Atstovas O'Toolle (demokr.) pareikalavo JAV vyriausybę, kad ji pasirūpintų popiežiaus ir Vatikano saugumu, jei komunistai laimėtų rinkimus. (NF).

JUNG. TAUTOS

JT Balkanų komisijos 9 nariai vyksta į Ženevą, kad ten paruoštų galutinį pranešimą. Kiti komisijos nariai toliau dirbs savo darbu Graikijoje. (D/R).

Cekoslovakijos pėdomis. Buvęs Jugoslavijos pasiuntinys JAV K. Fotičas kreipėsi į Saugumo Tarybą, prašydamas atlikti tardymą dėl komunistinės agresijos prieš jo gimtąjį kraštą ir kitas Balkanų valstybes.

KINIJA

Kinijos vyriausybės karo pajėgų vyriausioji būstinė, pasak AFP, paskelbė suėmusi komunistų partijos narius, kurie sudarė vadinaujamą Pekino Emancipacijos tarybą. (D).

Traukiasi. Kinijos vyriausybė praneša, kad jos kariuomenė strateginiais sumetimais pasitraukia iš Lungkovo, Penglajo ir Weijajwejo uostų. (D/INS).

NORVEGIJA

Norvegijos krašto apsaugos ministras J. Haugė demantavo sovietų „Izvestijų“ teigimus, kad D. Britanija, JAV ir Norvegija sudariusios sutartį dėl ginklų standartizacijos ir, kad Norvegija yra perleidusi kariuomenės atramos punktus. (D/R).

PALESTINA

Saudys ginkluotus civilius, kurie pasipainios kelyje iš Palestinos pasitraukiantį britų kariuomenę. (NF).

PRANCUZIJA

Ginklai Libanonui. Prancūzų užsienio reikalų ministerijos informatorius pareiškė, kad Prancūzija sutiko parduoti Libano vyriausybei ginklų. (D/R).

6 automatiniai pistoletai ginkluoti banditai užpuolė Paryžiaus centre banko automobilį ir paspruko, pagrobę vertybės popierius ir paštą. (D/R).

RUMUNIJA

Naujai išrinktas Rumunijos parlamentas, pasak Prancūzijos radija, balandžio 10 d. susirinko savo pirmojo posėdžio.

SUOMIJA

Buvęs Suomijos generalinio štabo viršininkas ir respublikos prezidentas feldmaršalas G. Mannerheimas, pasak Šveicarijos radija, šios savaitės pradžioje atvyko į Berną.

SOVIETŲ S-GA

Raudonosios armijos senesnių kareivių demobilizacija, pasak Tassa, bus baigta šiomis dienomis. (D/R).

Sovietų Sąjungos pasiuntinybė įteikė Italijos įstaigoms protesto notą dėl leidimo demonstruoti filmą „Ninočka“, kurioje Greta Garbo vaidina vienos sovietų prekybinės komisijos narę. (D/R).

Sovietų charge d'affaires Černičevas pasiskundė Graikijos užsienio reikalų ministeriui Calderiui dėl nedidelių nesuipratimų kuriuos sovietų ambasados tarmatuoja turėjo su graikų policija. (NF).

VOKIETIJA

Berlyne dingo fotoreporteris G. Brockas. Did. šeštadienį jį matė sovietų zonoje, ir nuo to laiko nebėra jokių pėdsakų. (D).

Iš Mikolaičiko atsiminimų

16

Po raudonosios armijos „išvadavimo“ Lenkija turėjo dvi progas pamatyti, kas suprantama rinkimais. Vadovaują sąjungininkų vyrai nuo Atlanto chartos ligi Potsdamo kalbėdavo apie „laisvus rinkimus“. Bet du vienintelius laisvų rinkimų bandymus komunistai pavertė niekais.

Pirmiausia pažvelkime į 1946 m. birželio 30 d. „referendumą“.

Visų pirma jis buvo dingstė tai Jaltos sutarties klauzulei aplenkiti, kuria buvo reikalaujama Lenkijoje įvykdyti „laisvus ir neįtaigojamus rinkimus“. Komunistų dominuojama vyriausybė paruošė tris klausimus, dėl kurių gyventojai galėjo pasisakyti, ir pasirūpino, kad tie klausimai būtų kiek galint nekalčiau suredaguoti. Vyriausybė keitino rezultatus remtis prieš JAV ir D. Britaniją ir pareiškė: „Kodėl turėtume būti verčiami daryti rinkimus? Kaip matote, šiais pagrindiniais klausimais visi gyventojai yra vienodos nuomonės“.

Buvo aišku, kur taiko komunistai, tad jiems pasakiau, kad lenkų ūkininkų partija boikotuos referendumą. Jie žinojo, kad ryšium su tuo sužinos pasaulis, jog balsavimuose kažin kas buvo ne kaip reikiant. Kad nekviestiau partijos boikotuoti, laikinė vyriausybė man atvirai pažadėjo reikalaujamuosius seimo rinkimus atlikti 1946 m. rudenį. (Jie įvyko 1947 m.).

Referendumui pateikė šiuos klausimus: 1. Ar esi senato panaikinimo šalininkas? 2. Ar būsimoji konstitucija turi amžinai nustatyti, kad žemės reformos ir pagrindinių pramonės šakų nacionalizavimu sukurtoji ūkio sistema paliktina, nepanaikinant laisvos iniciatyvos?

3. Ar sutinki su Lenkijos vakarinę sieną, einančią pagal Oderį ir Neisę?

Net ir konservatyviose sluogsnuose vyravo nuomonė, kad senatas panaikintinas. Bet komunistai turėjo ypatingas priežastis pageidauti pašalinti senatą. Jie žinojo, kad panaikinus senatą Maskvai bus per pusę lengviau Lenkijai diktuoti įstatymus.

Daugumas lenkų, nors būdami skirtingų pažiūrų, tarė esant būtina vykdyti žemės reformą ir pagrindinių pramonės šakų nacionalizavimą. Mes jau seniai atstovavome tai pačiai linkmei. Tiek dėl 2. klausimo. O dėl 3. klausimo pasakytina, jog, be abejo, visi norėjome, kad Lenkijai gautų vakaruose pakankamai žemės 100.000 kv. km žemės plokštumoje išlyginti, kuris buvo atsiradęs Lenkijos rytų sritį prijungus prie Rusijos. Tad nebuvo didelių abejonių dėl atsakymų 1. 2. klausimo, o dėl 3. klausimo ir aš labai jokių abejonių nebekilo.

Komunistai manė, kad nesą abejonių ir dėl 1. klausimo. Jie tikėjo, kad lenkų ūki-

rikių politika įgalina rusus atkelti „geležinę uždangą“ per Europą iki Bostono ir per Aziją iki Pearlo Harbouro. Tarp kitko, gubernatorių Deweys ir H. Stassenas, kuris savarankiškai išstātė savo kandidatūrą į prezidentus pats pirmas, yra kategoriskai pasisakę už Marshallio planą, o Taftas jį nori išplėsti ir Kinijai.

H. Stassenas, kurį pažįstame iš jo kelionės Europoje, viską stato ant vienos kortos. Jis neturi ko prarasti. Jis leis save patatyti kandidatui per preliminarinius rinkimus Tafto gimtajame mieste, Ohio steite. Jau vidutinis jo pasisekimas žymiai pakentų Taftui.

O jei jam nelauktai gerai pasisektų, tai jis iškovotų pirmąsias kandidatų eiles.

Rinkiminių metų vaizdas gavo naują atspalvį po gener. McArthur'o pareiškimo, kuris, neilgai trukus po Trumano kandidatūros paskelbimo, pasisakė esąs pasirengęs paklusti „amerikiečių tautos balsui“.

Be abejonės, populiariausias vyras JAV šūkis, kuris, nepaisant generalinio štabo eksviršininko energingo viešo atmetimo, vis nenori nutilti.

Įtraukimas į rinkiminę kampaniją užsienio politikos argumentų ir Marshallio plano priėmimo sutapimas su aktyvėjančiu pasirengimu rinkiminei kovai, iškelia į pirmąsias eiles tarp labiausiai galimų kandidatų vieną vyrą, nuo kandidatavimo atkartinai atsiskaisius, senatorių A. Vandenbergą. Tas respublikininkų užsienio klausimais politikas nuo pat JAV aktyvaus įsitraukimo į pasaulinę politiką po 2. D. karo dėl savo diplomatinę sugebėjimų išlyginti ir derinti nuomones atkreipė į save abiejų partijų vis augantį dėmesį.

Tos rinkiminės kovos vidaus politikos žaismas, kuris, tarp kitko, yra toli nuo Europos kraštų rinkiminės kovos aštrum, bet greičiau panašus į sportines varžybas, įtraukia savo sukurin aktyviausias krašto jėgas. („Echo der Woche“).

Rinkimų teroras

ninkų partija, o taip pat ir visi nepriklausomieji, atsakys „taip“, nenorėdami pasirodyti reakcininkais.

Aš nutariau į pirmąjį klausimą atsakyti „ne“ ir verčiau savo partiją, kad ji eitų tuo pat keliu „protestuojant prieš politinį terorą, prieš lenkų ūkininkų partijos skyrių uždarinėjimą, prieš neteisėtus suiminėjimus ir cenzūrą“. Mūsų šūkis buvo: „jei balsuosi už pirmą klausimą „taip“, tai išreiški savo pasitikejimą laikine vyriausybe“.

Mes teturėjome mažą progą lenkų tautai išdėstyti savo pažiūras. Mūsų partijos laikraštis, „Gazeta Ludowa“, buvo griežtai cenzuruojamas, tiražas suvaržytas (teleista platinoti 62.000, nors paklausa buvo 500.000 egz.), o platinimas tylomis uždraustas.

Mūsų tikroji stiprybė reikišėsi demonstracijomis, kurios tačiau nepraeidavo be pavojaus. Katovicuose, kur saugumo policijai anksčiau nebuvo pasisekę išsprogdinti susirinkimo, tautinės šventės proga (gegužės 3.) atkėrsijo mums — trypė mūsų vėliavas ir nuplėšė žv. Mergelės paveikslą. Panašūs persekiojimai įvyko įvairiose krašto vietose.

Referendumo dieną lenkų gyventojai į 2. ir 3. klausimą balsavo daugiausia „taip“. Bet 1. klausimas buvo lemiamas. Rinkimų priežiūros komisijos buvo gsdinamos atkistais brauningais.

Daugelyje vietovių saugumo policija pamė balsavimo urnas ir išsivilkė su savimi. Krokovoje komunistų grupė, kuri buvo paskirta balsų skaičiuoti, pamačiusi rezultatus taip išsigando, kad ji bėgte pabėgo iš centrinio skaičiavimo biuro... tik vienas

Skandinavija pradeda atmerktų akių politiką

(MINTIES STOCKHOLMO KORESPONDENTO)

Skandinavijos valstybės, ypač ekonomiškai pajėgiausioji Švedija, ligi šiol vedė tarytum užmerktų akių politiką ir, atrodo, nenorėjo suprasti, kur veda Europą sovietų imperialistinės užmačios. Atrodo, kad gyvenime skaudesnių patyrimų turėjusios Danija ir Norvegija, pirmos realiau pradėjo suprasti, kur pasaulį veda sovietinės propagandos melai.

Cekoslovakijos įvykių sukrėsti Švedijos tiek politiniai sluogsniai, tiek visa tauta pakėlė savo balsą ir ėmė protestuoti. Kovo 13 d. Stockholme 800 studentų ir visa eilė universitetų profesūros, lektorių bei kitų intelektualų Vinterpalatseto salėje surengė masinį mitingą ir viešosios nuomonės pareiškimą. Prof. Torstenas Gårdlundas savo kalboje pareiškė, kad pokariniai diktatoriai vėl iš naujo visoje eilėje valstybių užgniaujia laisvę ir savo agresija, lygiai kaip ir nacizmas, šluoja tautų egzistenciją. Po karštų debatų mitingas priėmė rezoliuciją, kuriose išreiškiama nelaimingai čekoslovakijai tautai ir jos intelektualinėms pajėgoms šioje kritiškoje valandoje didžiausia užuojauta ir prieš užmačias protestuojama.

Mitingai įvyko diena po dienos visose Švedijos provincijose, tiek aukštosiose mokyklose, tiek visuomenės ir darbininkų sambūriuose. Visur iškeliamas vienas slaubas — komunizmo grėsmė visoms Europos laisvoms valstybėms, o tuo pačiu pirmiausia ir Skandinavijai, nes tai jau pakankamai įrodė sovietinių tvirtovių rengimas Švedijos kaimynystėje.

Net Švedijos parlamente buvo iškeltas klausimas ir reikalas atleisti per 2000 policijos tarnautojų, kurie, būdami taip atsakingose savo šalies vidaus saugybės pareigose, yra komunistų partijos nariai. Numatyta reikalas peržiūrėti profesinių sąjungų or-

nepartinių skaičiavo balsus toliau ir rezultatus pranešė į Varšuvą, kol komunistai sugrįžo. Rezultatai išspausdinti oficialiuose skelbimuose ir sudarė pagrindą „komunistams Krokuvą apskelbti „reakciniu miestu“, „kuris turi būti nubaustas“.

Iš 16 apygardų drąsoms komisijoms pasisekė 14-je išgėlbėti balsavimų urnas. Šių balsavimų urnos buvo iš 2.865 apylinkių, 1. klausimą atsakymų buvo:

Ne	Taip
83,54%	16,46%

Laikinė vyriausybė rezultatus paskelbė po 10 dienų. Pagal jos suskaitymą rezultatai 1. klausimą buvo:

Ne	Taip
32%	68%

Grasant tučtuojau paleisti partiją buvo priversti „oficialius“ rezultatus paskelbti partijos laikraštyje.

Tuo tarpu man buvo pavykę tūkstančius apdegintų balsavimo kortelių parodyti užsienio laikraščių korespondentams, kurias saugumo policija buvo konfiskavusi ir nometusi, kadangi jose 1. klausimą buvo atsakyta „ne“.

Balsavimo rezultatai sustiprino komunistų pasiryžimą sunaikinti lenkų ūkininkų partiją. Tam tikslui jie griebsi įvairiausių priemonių. Čia aš negaliu suminėti visų persekiojimo ir smurto priemonių, kurias teko patirti mūsų partijos nariams, kad trūksta plyšta atgrasytų nuo partijos.

Tačiau didelė dauguma narių liko ištikima partijai. Už tai jie turėjo brangiai mokėti. (B.-d.)

Rinkiminiai metai Amerikoje

Šių metų lapkričio 20 d. prezidento rinkimų kampanijos ypatingumas slypi fakte, kad demokratų partija paveldėjimo keliu pastatė prezidentą, tačiau prieš pusantų metų daugumą kongrese turėjo perleisti respublikininkams. Trumanas, kuris dėl kompromiso 1944 metais buvo išrinktas viceprezidentu, o po Roosevelt mirties pasidarė prezidentu, nors tam postui iš demokratų pusės jis niekada nebuvo numatytas, šiandien traktuojamas kaip vienintelis galimas kandidatas ir dėl to yra pavojingesnis respublikininkų priešas.

Iš kitos pusės, respublikininkų partija, aštriai pasireikšusi Tafto-Hartley'o bilium darbo tvarkymo įstatymų leidyboje, kuo sukėlė didelį profesinių sąjungų priešišumą, be abejonės, išieškojo vertingą politinį kapitalą. Kad ji dar ir šiandien prezidento rinkimuose turi didžiausius šansus, yra neabejojama. Bet tai yra ne dėl jos politinio mūklumo, bet daugiau dėl principinio pagėdavimo pakeisti politinio vadovavimo sluogsnis ir dėl amerikiečių stambiosios pramonės didesnės laisvės pasiilgimo.

Tuo metu, kada demokratai šalia Trumano jaučia ryškų prasikišusių asmenybių trūkumą, respublikininkų pusėje yra ištisa eilė žmonių politikų varžančiųsi dėl prezidento pareigų.

New Yorko seito gubernatorių T. E. Dewey jau 1944 m. buvo Roosevelt varžovas, bet buvo nugalėtas. Nors ir nėra įprasta po vieno pralaimėjimo kandiduoti antrą kartą, tačiau tariama esant visai galima, kad tas puikus administratorius, žinomas respublikininkų „balsų rinkėjas“, turi daug šansų partijos kongreso metu š. m. birželio mėn. 20 d. Philadelphijoje būti išstatytas kandidatu.

Iškilius H. Wallacės kandidatūrai, demokratų partijai buvo suduotas nemažas smūgis. Bet tai palietė ir Dewey. Juo mažesnius šansus rinkimuose turės demokratai, juo mažiau bus galimybių Deweyui patekti į kandidatus. Mat, jis nepriklauso respubli-

kininkų partijos vadovybės rateliui ir jo santykiai su partijos strategais nėra patys gerieji. Juo labiau respublikininkai bus įtikinėti laimėjimu, juo mažiau liks galimybių „balsų rinkėjui“, o dides šansai jo pikčiausio konkurento, senatoriaus iš Ohio, Roberto A. Tafto.

Tas vadovaujas vidaus reikaluose respublikininkų partijos politikas, kurio tėvas po Teddy Roosevelt buvo prezidentu, labiau už kitus kandidatus į prezidentus yra viešojo dėmesio centre.

Dėl savo iniciatyvos darbo tvarkymo įstatymdavystėje jis yra užsitraukęs abiejų profesinių sąjungų neapykantą, kurią, artinantis rinkimams, stengiasi sušvelninti.

Infliacijos pavojus duoda į rankas gerą agitacinę medžiagą rinkimams. Tačiau abi partijos to reikalo imasi atbulomis rankomis, nes rinkimų metu nė viena jų nenori būti apseunkinta atsakomybe dėl kylančių gyvenimo kaštų.

Kokią įtaką daro užsienio politika rinkimų kampanijai, paaiškėjo daliniuose New Yorko rinkimuose. Wallace savo rinkiminę kalbą apkalbino Trumaną, kad jis žydiškai kalbąs, bet arabiškai veikia. Nepasakytinį vaidmenį ta tezę suvaidino ir demokratų pralaimėjime toje apylinkėje, kur 35% gyventojų buvo žydai.

Dėl kairiojo sparno atskilimo ir dėl pietinių seitų neprielankumo Trumanas priverstas pasiskliauti didžiausiais miestais šiaurėje, kuriuose yra didžioji dalis žydiškojo elemento. Be to, painiava pietuose, kurią sudarė Trumanas aštriai pasisakydamas už pietinių teisių revizavimą (negrų teisių suliginimą), rinkimams yra labai nepalanki. Negrų problema pietuose gali būti palyginta su sopančiu dantim.

Kai Wallace su savo šalininkais puola Trumaną ir ERP (Marshallio planą) vadina „karo mėlynąja knyga“, kuri turi atidaryti Wallstreeto kontrolę Europą, tai Taftas tą politiką apibūdina kaip minkštą ir nepajėgį, kas esą „tipišku New Dealio reiškiniumi“. Deweyus mano, kad dabartinė ame-

ganus, kurių dauguma, ypač metalo darbininkų profesinėje sąjungoje, sudarė komunistai. Ypačiai nerimo vyriausybei sudarė didžiausias Skandinavijos Götėborgo uostas, kur švedų metalo darbininkų protestų jūgoje yra 20.000 komunistų partijos narių.

„Aftonbladet“ kovo 20 d. pranešimų, Götėborgo metalo prof. sąjungų daugelyje skyrių buvo padaryti patikrinamieji balsavimai, ir rezultatai gauti šie: už socialdemokratų pasisakė 5222 balsai, už komunistus 4789 balsai. Tad iš šio palyginimo matome, kokią didelį procentą Maskva turi penktosios kolonos bernų.

Po Paryžiaus 16 Europos bendradarbiavimo sąjungininkų konferencijos staiga buvo suauktas Skandinavijos ministrų pirmininkų pasitarimas Stockholme. Kovo 18 d. vakare Koncertų namuose įvykusiame viešame visuomenės posėdyje kalbėjo Švedijos, Danijos ir Norvegijos ministrai pirmininkai.

Koncerto namai buvo perpildyti, ir kieme buvo susikimšę apie 300 asmenų, nors amatiniai anigo, bet minios klausė ministrų pirmininkų kalbų. Salėje buvo per 60 organizacijų vėliavų ir iškabintas šūkis: „Šiaurės tautos, taikai ir laisvei“.

Ministrai pirmininkai savo ilgose kalbose akcentavo, kad jie skaudžiai Čekoslovakijos įvykių pamokytą, priversti savo tautas dar „glaudesniais bendradarbiavimo ryšiais sujungti ir sukelti budrumą ir pasikinti į kovą su komunistinių partijų nariais“.

Po ministrų suvažiavimo ir griežto pasisakymo prieš komunizmą Švedijoje jaudinimas prasidėjęs tautos aktyvus nusistatymas prieš tautos pamatų rausėjimą — penktąją koloną.

Vainia Dainoraitė

Savas šešėlis persekioja

Maskva (Dena/Reuteris). Sovietų „Pravda“ rašo, kad buv. vokiečių pulkininkas G. Pinkertas, kuris buvęs areštuotas sovietų zonoje, pareiškė buvęs nelegalios fašistinės organizacijos Vakarų zonos dalyvis. Pasak „Pravdą“, Pinkertas pareiškė, kad ta organizacija būria buv. vokiečių armijos karininkus, ir amerikiečių armijos įstaigų jie naudojami špiunožo tikslams sovietų zonoje.

Pinkertas į tą organizaciją buvęs priimtas 1946 m. Jos centrinė iš Frankfurto dabar esanti perkelta į Muncheną. Organizacijos priešakyje stovįs buvęs vokiečių generalinio štabo viršininkas generolas pulkininkas F. Halderis. Svarbiausias uždavinys esąs užmegsti ryšius su buvusiais vokiečių agentais, kurie ir po karo liko senose vietose.

Pranašauja valymą

Berlynas (Dena). Sovietų karinės valdžios Vokietijoje štabo viršininkas gen. Lukiačenka antradienį pareiškė, jog esą galima, kad bus imtasi priemonių sovietų zonos gy-

ventojus apsaugoti nuo neramumų kurstytojų ir teroristų.

Atitinkamos įstaigos jį yra informavusios dėl maitinimo klausimo paastrėjimo ryšium su masiniu išbadėjusių žmonių anplūdžiu iš vakarinių zonų ir dėl kilusio nerimo ryšium su kriminalinio elemento veikla kai kuriose apygardose tarp Vakarų ir sovietų zonų.

Generolas atsisakė paaiškinti „bado“ priežastis Vakarų zonos, bet pareiškė, kad jis laiką savo pareiga išlaikyti „korektiškus santykius su kitų okupacinių pajėgų atstovais“.

Viduržemio jūroje nėra atominių bombų Washingtonas (NF). Jūrų laivyno sekretorius M. J. Kenney pareiškė, kad, priešingai paskelbtais žinioms, JAV laivynas Viduržemio jūroje „neturi atominių bombų“.

Parados. Vyriausioji JAV okupacinių pajėgų būstinė paskelbė, kad Trieste srityje esantieji Amerikos okupaciniai daliniai ryšium su JAV kariuomenės švente balandžio 16 d. atliks pilnoje aprangos para-

KULTŪRA # LITERATŪRA # MENAS

ARS AMERICANA – NAUJOJI ĮTAKA / RAŠO S. LESKAITIS (4)

Tęsinys iš MINTIES 32 Nr.

Koncertinės muzikos kūrėjai — ypačiai puikių mokytojų — tyrinėtojų Ernesto Blocho ir Nadios Boulanger įtakoje — įneša vis naujesnių elementų į garsų ekspresiją. Amerikiečių dramos „naujojiškumas“ nepaisant dabartinės mados Europoje. E. O'Neillui ir Thornton Wilderui — tėra pasiskolinimas senų graikų teatro elementų, kaip kad ir prancūzų Anouilho veikaluose. Kelia į tuos šaltinius parodė Joyce „Ulysses“.

Reikšmingiausios meninės įtakos iš anapus Atlanto atėjo grožinei literatūrai. James Fenimore Cooper (1789–1851) yra dar iki šiol neprašęs „dykuminių“ romanų iniciatorius; Edgar A. Poe, per puikių Baudelaire vertimą, sužadino vėlyųjų romantikų vaizduotę (Villiers de l'Isle Adam ir k.), su vokiečiu E. T. W. Hoffmannu yra šurpūs, fantastiškos beletristikos klasikas; Walt Whitman yra ne tikti poetinio modernizmo, bet ir moderniosios individualistinės dvasios pranašas; Thoreau buvo ryškiai nudažęs rusų revoliucionierių utopines svajones, Mark Twain, apvažinėjęs Europą, priverė ją pervertinti nemažą savo kultūrinių mitų. Prasidėjus amerikiniam realizmui į rašytojų skyrimasis nuo europinių pavyzdžių ėmė tolydžio didėti; čia gal reikėtų išskirti ne vieną tokį vardą (patys didieji būtų Stephen Crane, 1871–1900, ir Frank Norris, 1870–1902), bet jų atitolimas ėjo labiau iš amerikinės specifijos, o ne iš meninių principų, kurie buvo atvirai skolinami iš Zolos, Nietzsche, impresionistų ir jų tolimesniųjų vystytojų, iš Freudo, surrealistų, Bergsono ir pagaliau iš Joyce.

Du originaliausiųjų jų kūrėjai pastarajame periode buvo neseniai mirusioji apatridė Gertrude Stein ir dar teberašąs John Dos Passos. Garsiojo T. S. Elioto patys amerikiečiai jau nebelaiko savo žmogumi.

Gertrudos Stein vardas buvo žinomas tik literatūriniam pasauliui. Kodėl jis neišėjo į mases, parodys kad ir tokie jos kūrybos pavyzdžiai. Jos apysaka „Karafa (roputė), kuri yra aklas stiklas“ sekama šitaip:

„Rūšis iš stiklo ir giminaitė, vaizdas ir nieko keisto vienas sužiestas stiklas ir išdėstymas sistema iki smailumo. Visiškai tai ir ne paprasta, nebe tvarkos nepanašumo. Skirtumas plečiasi“.

Arba apysaka „Mildredės Skėtis“:

„Priežastis ir be vingio, priežastis ir pakankamai ilga, priežastis ir daugiau

garsus dūžis ir vežimas daugiau, daugumo ženklas, mašas mažas mašas ir nustatyta spalva ir gudri, laibas pilkumas ir be kaspinų, tai reikiama netekimui didelį netekimą ir atlyginimą“.

Situo bandymu išvesti Gertrudos Stein prozos pavyzdžius norima tik pateikti jų spėjimą idejinį turinį; jų ritmą, žodžių žaismą kita kalba perteikti beveik neįmanoma; be to, žodžių santykius jos prozoje sunku susieti dėl anglų kalbos galūnių vienodumo gramatinės lytyje. Bet idejinio turinio toji kūryba nesiekia tiesioginiu keliu. Rakto Gertrudos Stein kūrybą reikia ieškoti jos gyvenime. Didžiausią savo ilgo amžiaus dalį jį praleido Paryžiuje, kur gyvendama buvo aistringa ir intelektualinė visų moderninių meno srovių palydė ir interpretatorė. Vienas jos artimiausiųjų draugų buvo Pablo Picasso, kurio abstraktinį meną ji ilgai stengėsi išaiškinti neinicijuotiems prašalaimams. Užsikrėtusi tuo menu ir susiradusi akstiną savo globojamų jaunų amerikiečių fermentavime, kurie vėliau pasivadino „imazistais“ (Les Imagistes) — Ezra Pound, John Gould Fletcher, Amy Lowell, E. E. Cummings, Harriet Monroe ir k. — dar 1914 m. ji ryžosi su žodžiais padaryti tą patį, ką kubizmas darė su formomis linijų

ir spalvų pagalba: ji skaidė elementus, normaliai susietus bendra ideja, ir gretino tokius, kurie įprasta tvarka yra atsieti ir skirtingi. Jos mintys atrodė be logikos, be gramatikos, bet jos nėra beprasmiškos. Jos lauzo gramatiką taip pat, kaip kubizmas lauzė matomas formas. To pinamo rašto žodžiai, garsai ir ritmai perteikia turimos idejos formą ir pajautimą; taip kuriamos idejos išsina sujauktos, miglotos, bet jos verčia ieškoti, rausti, net pasitelkiant pagaulumo „uoslę“, ir išryškėjusi ideja, fiziškai ta pati, dyasiškai kiekvienam individui teikia skirtingą potyrį — nelyginant matematiniai etiudai.

Gertrude Stein, labai aukštos kultūros ir inteligencijos menininkė, niekad nesusigundė mokyti ką nors savo kūrybos principų. Daugumas jaunų amerikiečių, pastoviai ar sezoniskai įsikūrusių Seimeos kairajame krante, lankė ją kaip patronę ir kaip mokytoją; stiliaus pas ją mokėsi ir tokie skirtingi talentai, kaip Hemingway ir Thomas Wolfe; bet jos tikslas tebuvo sukurti kiekvieno individualybę, sutvirtinti jį taja kryptimi ir nurodyti jam jo individualumo paklaidas, silpnybes. Dėl šito vaidmens jos įtaka moderniajai amerikiečių literatūrai

buvo didelė, nors neapčiuopiama, bet platinajam pasauliui ji tepaliko kaip laboratoriska „curiosité“. Jos abstraktiškus eksperimentus, kaip kultūrinę įtaką, nustelbė angliškai rašęs airis simbolistas James Joyce.

Įdomųjį John Dos Passos bandymą su savo trilogija „U.S.A.“ jau esame trumpai apibūdinę. Meniniu požiūriu tai pats pirmas didelis naturalistinis romanas, parašytas naudojantis tuo žodžio išlaisvinimu, kurį moderninei literatūrai atnešė Gertrude Stein ir James Joyce. Menkesni literatūros talentai jo nenuimtuos, didesni jį laiko Jungtinių Valstybių visuomenės charakteriui specifiskų reiškinį ir imituoti dar nebandė — net nei pats Dos Passos savo vėlesnėje kūryboje. Literatūros istorijoje jis greičiausiai bus minimas kaip įdomi Einzellerscheinung lygiai kaip Alban Bergo, kito modernizmo (Schönberg) pasekėjo, opera „Wozzeck“, sukurta to pat pokariniu metu (1920). Savo temų atonalija, kontrastiniais ritmais, klasišinių struktūrų skaidymu ir tomis priemonėmis išvestu idejinio turinio — senosios žmogaus prigimties nesuderinamumas su šiuo visuomene — tie kūriniai turi daugiau bendrų bruožų negu išorinį panašumą.

„Muy bien, maestro Kuprevičius!“

Vasario 5 d. Buenos Aires muzikos kritikai klausėsi uždaro koncerto, įvykusio muzikos firmos Carlos Lutermoder salėje. Muzikos kritikams skambino Europoje pagarsėjęs jaunas lietuvis pianistas Andrius Kuprevičius. Be tos firmos savininko ir jos meno vadovo maestro Paco Meana, kritikų tarpe matėsi garsūs Gaston Talamon, vieno didžiausio Pietų Amerikos dienraščio „La Prensa“ meno kritikas, kuris savo plačia žinią ir aštrią kritiką plunksna be pasigailėjimo kerta net pasaulines garsenybes. Kuprevičiui paskambinus kelių pasaulinių kompozitorių kūrinius ir M. K. Ciurlionies preludus, minėtas kritikas pasveikino Kuprevičių, tardamas: „Muy bien, maestro Kuprevičius!“

Kuprevičių pasveikino žurnalo „Hogar“ ir „Currier de la Plata“ muzikalis kronistas Larroque, orkestro dirigentas ir žymus pianistas Guillermo Cases. Muzikos kritikai pareiškė, kad lietuvis Kuprevičius gali drąsiai koncertuoti ne tik teatre Colon, bet visuose pirmaeiliuose pasaulio teatruose.

Siame uždame koncerte matėsi „A. L. Balsas“ leidėjas Pranas Ozinskas, chemikas Jonas Kavaliauskas su draugais ir kt.

Prasidėjus koncertų sezonui, pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas įvyks vienoje žymiausių Buenos Aires teatrų salėje.

(A. L. Balsas)

LIETUVIŠKOS DAINOS KELIAS

„Laikyk, vyrai, vairą!“
St. Santvaras

*

Ji guodė ir ramino okupacijos šalų stingdomą tautos širdį; ji kėlė ir žadino skaisčiusiųjų dienų viltį lietuviškoje krutinėje; ji aštriu sarkazmo ir pasityčiojimo gaudesiu lydėjo puslankinių okupantų grubų elgesį ir darbų; ji ilgesio aidais nuo motulės ar mergelės lūpų plaukė pas Sibiran ištremtą, prievartą į frontą išguitą ar tolimam vakarų kraštui sunkiems darbams išvežtą tėvą, sūnų, dukterį ar berniuką; ji kovingais garsais skambėjo (ir tebeskambai) partizanų ir kitų Lietuvos Laisvės kovotojų grupėse; ji slapta guodė prie fabriko mašinų Vokietijoje priraktintų tautiečių vargo valandas; ji ne vienam toll nuo tėvynės esančiam lietuviui spaudė ašaras iš ilgesingų akių, atkreiptų į už tūkstančių kilometrų

gulinčius lygiuosius gimtines laukus ir lankas: „Leiskit ir tėvynę, leiskit pas savus!...“ Ji nemirė kosmariniame fronto gaudesyje nei lėktuvinių bombų krušoje. Ji visur ir visada liko galvi, gyva, ilgesinga, bet pilna nepalaužiamos vilties ir pasiryžimo. Ji — lietuviška d a i n a!

Paskutiniams patrankų šūvių aidams išsisklandžius ir paskutinėms karo lėktuvų eskadrilėms nusileidus jau taikos ženklų pažymetuose aerodromuose, lietuviška daina pradeda įgauti naują išraiškos formą, siūdina naują jos aukšto menišumo vertę drabužių ir visu didingumu išsina į savųjų ir kitatautių tarpą, lietuviškos sielos gelmes iškylančiu nuostabumu bylodama visiems ją girdintiems: „Aš esu buvusios laisvos, didingos, bet šiuo metu smaugiamos ir okupanto draskomos Lietuvos atbalsas: esu lietuvišką kultūrinių vertybių per-

las, kurių mane pagimdžiusi tauta turi daug, labai daug“.

Lietuviška daina žymiai ryškiau kaip rafinuoti diplomatai ar kruopštūs mokslininkai atveria kitataučiams nepalaužiamos ir neapsakomo atkaklumo už savo švenčiausias ir teisingiausias teises kovojančios tautos kultūrinius polėkius bei meninių vertybių gelmes. Tai atlieka ji — lietuviška daina, su neatskiriamais palydovais — tautiniais šokiais ir instrumentalia muzika. Ji aidų iš krutinių lietuvių, susibūrusių į meninius vienetus: Alf. Mikulskio Ciurlionies ansambli, Stepo Sodeikos „Lietuvių Tautinį Ansambli“, J. Kačanausko „Sietyną“, Juliaus Starkos reprezentacinių vyrų chorą, Br. Jonušo dainų ir muzikos kolektyvą ir daugelį kitų. Tie vienetai per praėjusius pokario metus aplanko, turbūt, visas lietuviškas ar mišrias stovyklas, esančias trijose Vakarų Vokietijos zonose; jie ne kartą reprezentuoja lietuvių liaudies meną specialiai kitataučiams skirtuose koncertuose, keldami žiūrovų — klausytojų nuostabą ir pasigėrėjimą lietuviškais meno lobiais. Šiuo laikotarpiu lietuviška daina atlieka tokį didelį ir našų Lietuvos nepriklausomybei atgauti darbą, kurį tik būsimieji istorikai tegalės vispusiai ir prideramai įvertinti.

Dabartinis momentas patiekia mums kitą ir, deja, nedžiuginantį vaizdą: neseniai šio laikraščio skiltyje skaitėme nekrologą: Kačanausko sukurta „Sietynas“ mirė...; buv. mūsų operos dirigento Starkos reprezentacinis vyrų choras be jokių laidotuvių ceremonijų garsinimo išnyko iš viešojo gyvenimo; Br. Jonušo dainų ir muzikos kolektyvas, girdime, merdėja dėl emigracinės epidemijos; Antano Sodeikos tautinis ansambli, nuolatinių stovyklų kilnojimo vėjų blaškomas, tik retkarčiais viešumai besisiskardena. Tik „paskutinis mohikanas“ Alf. Mikulskis su savo Ciurlioniečiais nepailstamai žengia per įvairias kliūčių audras. Kurį laiką tyliai „karališkoje aukštumoje“ (Königshöhe) repetavęs ir kruopščiai patikrinęs savo repertuarines jėgas, Lietuvos nepriklausomybės 30-ųjų metų minėjimo išvakarėse jis vėl pasirodo scenoje, apskriodamas didelį gastrolinių kelionių ratą: vasario 15 Fellbach (prie Stuttgart) rasytojams premijų įteikimo iškilmėse, vasario 16, 17, 18, 19 dienomis Munchene (Stuttgart) duoda Ciurlioniečių įdainuotas lietuviškas dainas, vasario 21 Mühldorfe, vasario 22—23 Traunsteine ir vasario 24 Rozenheime.

Mums, lietuviams, Ciurlioniečiai yra gerai pažįstami, todėl apie jų meninį lygį ir lietuviško meno reprezentavimą lietuviškos pasakytai kitataučiams. Vokietis meno kritikas dr. Fricz Ihla u šių metų vasario mėn. 28 dienos „Süd-Ost Kurjer“ dienraštyje rašo:

„Ciurlionis vadinasi ta trupė, kuri vasario 23 dieną katalikų parapijos salėje Traunsteine pristatė mums, kad supažindintų mus su lietuvių tautiniu menu, ir ji (trupė J.) anam garsiam meisteriui menininkui — dailininkui teikia visos garbės. Kaip kadaise jis, taip šiandien prieš šaujų jaunų žmonių būrį, kaip įgudęs meno vadovas ir dirigentas stovi A. Mikulskis, kuris be abejonės yra didelis savo srities specialistas, ir į chorą bei klausytojus spinduliuoja tiesiog fascijuojančią jėgą. Todėl savaime suprantama, jog kiekvienas choro dalyvis su užsidegimu yra prisirišęs prie savo dirigento ir yra pasiruošęs duoti visą,

ką turi geriausio. Choro techniskasis ir muzikalinis apsiginklavimas galima pavadinti pavyzdingu. Nežinia, kuo reikia labiau žavėtis: pasigėrėtinais aidinčiu žemųjų bosų, skambių tenorų ar puikiai skambančių moteriškų balsų balsine medžiaga, ar pavienėmis interpretacijomis, kurios įvairiai kaltaliojimesi su žavėtinu crescendis davė turtingas garso variacijas nuo tyliausio piano iki stipriausio forte. Patios dainos pertekė seną lietuvišką liaudies dainų lobį...“ Tokių ir daugelį kitokių teigiamų pobūdžio įvertinimų balsų ne kartą yra tekę girdėti iš kitatautių meno žinovų lūpų Ciurlioniečių adresu. Kitaip ir negali atsiliepti objektyvūs kritikai, nes Ciurlioniečiai pilnai yra to verti. Ciurlioniečiai yra mūsų visų pasigėrėjimas ir pasididžiavimas. Juos, kaip lietuviškos dainos propagatorius ir lietuviško meno reprezentantus, mes statomė į pirmąsias šios arties menininkų eiles. Tačiau Ciurlioniečių gyvenimą iš arčiau pažintų, randame ir čia kai kurių šesėlių, temdančių ne vieno meninio kolektyvo žibėjimą. Iš vieno kito ansamblio dalyvio lūpų išgirstame mitorinių balsų: „Kas mums iš to? — Mes neturime nuosavo gyvenimo, nes jis visas atitenka bendrajam darbui ir koncertams. Kiti tautiečiai, va, rūpinasi ateitimi, emigruoja ten, kur tikisi rasti pastovesniam ir normaliam gyvenimui pakankamas apyvokas, o mums nėra kada tuo pasirūpinti“. Nors tokie ir panašūs išsireiškimai yra pavienio kolektyvo narių padaras, nors pats ansamblio vadovas ir vyriausias įkvėpėjas, kaip ir visada, labai optimistiškai nusiteikęs, nors dauguma, tikime, dalyvių taip pat yra nepalaužiamos nuostatos testai sunku, bet nepaprastai visai lietuvių bendruomenei ir pačiai Lietuvai reikšminga darba, bent iki to laiko, kol čia, — tremtyje, egzistuos didesnės — gausmės lietuvių stovyklų, bet pesimistiški simptomai yra labai reikšmingas ir grąsus dalykas. Grąsus ta prasme, kad palaipsniui gali plačiai išsiplisti ir išskaldyti vieneta, kuris ilgą laiką negalės sulaukti pakaitalo nė čia tremtyje, nei kuriam kitame krašte. Šiuo atžvilgiu Ciurlioniečiams iškyla didelė pareigos atsakomybė. Jie tam tikra prasme yra Lietuvos laisvės kovotojai; jie, drįstame tvirtinti, yra Lietuvos laisvės kovotojų avangardo dalis, stovinti tiesiogėje fronto ugnyje, į kurią jie patys savo valia ir lietuviško reikalo skatinami įėjo, čia sėkmingai darbovosi ir pasiekė negėdijamai teigiamų rezultatų. Kova nėra baigta; ji eina į karščiausiąją ir, gal būt, sprendžiamąją fazę. O tokiu momentu pasitraukimas būna labai nuostolingas tiek patiems kovotojams, tiek reikalui, už kurį kova buvo vedama. Ne vieną pokario laikmetyje susikūrusių lietuviškos dainos grupių, yra pasitraukę iš kovos lauko, bet kas nors privalo likti, į kovą už lietuviško meno propagavimą pirmieji įėjo Ciurlioniečiai, užtat jie, kaip daugiausia patyrę veteranai, turėtų ir toliau nepalaužiamai ryžtis vairuoti lietuvių liaudies meną Vakarų Europoje. Tegų jokios audros neįsmuša jų iš pasirinktos krypties!

„Laikyk, vyrai, vairą!“
Sirdy laikyk viltį...“

tikėdami, kad Jūsų vairuojamas laivas vieno dieną atplauks į laisvą, lietuviškos dainomis skambančią Gimtąją Žemę!

J. Jasinskis

Dr. J. BALYS

Prancūzų liaudies meno paroda

„Arts et Traditions Populaires de France“

Kur seniau Baden-Badene buvo galima atsigeriti mineralinio vandens, dabar tame pat paviljone galima turėti dvasinį atsigalvįmą, aplankius prancūzų liaudies meno parodą. Tik įžengus į parodos salę, labai patrauklių ir galvinančių įspūdį daro nepaprastai skoningas ne taip jau gausių eksponatų išdėstymas, puikus apšvietimas, paprastos, bet kartu sumaniai padarytos dekoracijos.

Mums rytinės Europos gyventojams tuoju gaunasi įspūdis, kad esame atsidūrę visiškai kitokioje kultūrinėje aplinkoje. Apžiūrėdami mums artimesnių tautų liaudies meno bei etnografijos rinkinius, mes randame daug ką mums jau daugiau ar mažiau pažįstama, galime tuoju daryti palyginimus su mūsų liaudies kūrinių. Tuo tarpu čia yra kitaip. Sakysim, matome medines klumpes, išrašytas kultures ir verpstes, — jų formos tiek skirtingos, kad nesidrovį į rankas paimt katalogą ir pasitikrinti, ar kartais neklysti. Labai įdomi yra ir medžio išdrožta ir nudažyta šv. Izidoriaus stovykla (Nr. 101): šventasis vaizduojamas 17 a. kaimiečio drabužiuose, dešinėje rankoj laiko piatuvą, kairėje — varpą glėbį. Tad vėl visiškai skirtingas šio šventojo vaizdavimas, negu mes esame įpratę jį matyti mūsų liaudies mene jaučiamis bearianti. Tik patuose konservatyviausiuose eksponatuose, būtent, medi-

nėse kraitinėse skryniuose (Nr. 112 ir 113), kurių viena turi išpauktus 1722 m., randame išskobtus ir mums gerai pažįstamus ornamentus, dažnai matomus mūsų prievartose: šešiakampę žvaigždę ir besisukančią ratą—saulę. Medinių spintų ir forma, ir ornamentai vėl visiškai kitoki: jos vienaspalvės, tamsios, su išpaukstytais papuošimais: tikra priešingybė margoms ir gyvoms mūsų kaimo spintoms, kur žydi įvairiaspalvės gėlės ir paukšteliai gieda. Įdomi ir labai gausiai išpaukstytais ornamentais papuota yra vedusių lova, kurios papuošimuose matyti daugelio stilių įtaka. Duonai laikyti spintelė iš Provanso (Nr. 114) dvelkia iškilnumu ir primena altorių.

Įdomi yra senoji keramika, kai kur išlaidūs pirmųjų klaidos formos. Sumanumo ir tiesiog humoro matome vadinamose „fontanose“ — induose vandeniui laikyti: vienas jų — stora moteriškė, ant kito įrašyta: „Siandie aš laikau vandenį, rytoj turėsiu vyno, nepamiršk aplankyti mašės prieš valgį“. Randame net ir molinį glaistytuvą (Nr. 72): įdomu, ar tai yra metalinio proto prototipas, ar tik fabrikinio gaminio pamėgdžiojimas. Gausūs fajanso dirbiniai vargu ar begalima priskirti liaudies menui — tai jau aukštos kvalifikacijos amatininkų darbai.

Kiekvieno dėmesį atkreipia savo ribų nežinančių perdėjimu ir savotišką medį pavirtę arklio pavalkai, kuriuos užsideda ant kaklo šokėjas kalvių šventės metu; čia pat ir kiti tokio „arklio“ aprangos dalykai. Tai pati ideja ir tos paties pastangos, kurias matome jokių proporcių nepaisančiuose vadinamų „perchtų“ galvos papuošaluose austrų Alpėse. Gaila, kad nėra duota daugiau paaiškinimų apie šį įdomų paprotį.

Liaudies drabužiai (moterų), atrodo, Prancūzijoj gana anksti išėjo iš apyvartos. Labai nuotaikingai įrengtoje apvalioje patalpoje nišose patalpintos atskirų provincijų našysta vaizduojančios lėšos daro puikų reginį, kuris sustiprinamas dar būdingais to krašto gamtovaizdžiais, nutapytais gilumoj. Kaip ir daug kur kitur, atkreipia dėmesį moterų galvos našysta, kai kur panaši į ant galvos uždėtą sielą. Drabužių medžiaga fakturinė, daugiausia vaizduoja 19 a. pradžios našystą.

Labai gausus yra liaudies tapybos ir grafikos skyrius. Ir vėl pastebime, kad liaudies

raižinių pobūdis yra visiškai kitoks, negu pas mus. Salia ir kitur (pvz., Vokietijoje) užtinkamų motyvų, kaip „crédit est mort“ arba „l'arbre d'Amour“, ypač gausu yra šventųjų paveikslų. Iš viso šventųjų gerbimas prancūzų folklore užima labai svarbią vietą. Prancūzas mėgsta daugiau šventųjų paveikslus, negu stovyklas (pas mus atvirkščiai). Beveik kiekviena profesija turi savo apgynėjų: medžiotojų patronas yra šv. Hubertas, kepejų — šv. Honorius, batiuvių — šv. Crepinus, kailininkų — šv. Barbora, gydytojų — šv. Comes ir pan. Tuose šventųjų paveiksluose daug kur mes matome įgudusio grafiko ranką.

Mums visai svetimas dalykas yra lėlių teatrų. Svarbiausia figūra yra „Guignol“, jam tenka tokia pat rolė, kaip vokiečių „Kasperl“.

Apskritai reikia pasakyti, kad mus stebina prancūzų liaudies meno kultivuotumas. Kartais taip ir nesinori tikėti, kad tati būtų tai, ką mes esame įpratę vadinti „liaudies menu“: per daug iškilnu ir turtinga. Si reiškinį p. O. H. Riviere, pažįstąs prancūzų folklorą geriau, negu kas kitas, taip aiškina: „Aš iš savo pusės matau galimybę bent iš dalies šį ypatumą aiškinti tuo visuotiniu turtingumu, kuris pasireiškė prieš pat didįją revoliuciją ir tuoj po jos, kai tam tikrai ūkininkų luomo daliai gana staiga atsivėrė kelias į visokeriopas vadinamosios aukštosios civilizacijos formas, o socialinis susimaišymas, kurį ta revoliucija atnešė, šį vyksmą dar pagreitino“ (katalogo p. 15). Tas luomų susilyginimas, galima sakyti, prancūzuose panaikino „liaudies“ sąvoką ir susidarė tik viena daugiau mažiau vienalytė tauta.

Eksponatai, kaip minėjau, nėra gausūs ir nėra labai seni: didžioji jų dalis — 19 a. kūrinių. Tačiau toji „namų pramonė“, kuri juos sukūrė, dabar nebeegzistuoja. Daugiausia medžiagos šiai parodai davė „Musée National des Arts et Traditions Populaires“ Paryžiuje, kuris veikia dar neseniai, nuo 1937 m. Dalis eksponatų paimta ir iš privačių rinkinių, kuriuos šiaip pamatyti nėra taip lengva. Aš karštai patariau visiems tautiečiams, atvykusiems į Baden-Badeną pasižiūrėti dabar ten vykstančios trijų lietuvių dailininkų parodos, nepraleisti puikios progos ir aplankyti šią, labai įdomią parodą, kuri duoda mums galimybę pažinti didžią kultūvotos tautos liaudies meną.

LIONĖ SOTEMA

LAISKAS

Ak, taip nedaug many širdies ir džiaugsmo, tai tik maža maža žvaigždė tamsioj naktį — gal būt, jei negirdėčiau tavo šauksmo, manyčiau aš žvaigždynus benešiojanti savy ir begalinį džiaugsmo skliautą —

Aš būčiau išdidi, kad pas tave ateidama tau atnešu sapnais turtingą naktį ir tarsi karalaitę, besijuokdama tau leičiau ją paliešti, tartum sagį, nukritusią nuo rubo spindinčio baltai.

Aš būčiau išdidi ir nemylėčiau žemės, nes man užtektų skliauto ir žvaigždynų

nuostabių — ir niekados, gal būt, nepatikėčiau, kad taip nedaug širdies ir džiaugsmo savyje turiu,

jei negirdėčiau tavo šauksmo —

Tremties vadovauja organai informuoja spauda

Padėties nereikia dramatizuoti, bet ji yra rimta — Politinė Lietuvos klausimo būklė gerėja — Stengiamasi susipratimo dvasioje išspręsti visus rūpimus tremtiniais klausimus

Prieš pat Velykų šventes tremties vadovauja organai buvo pakviesti visus licencijuotus laikraščius redaktorių informacijai pasitarimui aptarti esamą politinę padėtį, daromus žygius ir išsiaiškinti visais tais klausimais, kurie kiekvienam tautiečiui, ypačiai šiuo metu, yra aktualūs ir žinotini. Pranešimus darė ir į klausimus atsakinėjo Vliko pirmininkas, Vykd. Tarybos p-kas, L. Raud. Kryžiaus pirmininkas ir informacinės — propagandos tarnybos vadovas.

Su apgailėstumu tenka pažymėti, jog šitoks mūsų vadovaujamų politinių organų susitikimas su spauda buvo pirmasis, todėl ir natūralu, jei per tuos trejus tremties metus pribrendo reikalas išsamesniam išsiaiškinimui bei išsklaidymui visų tų klausimų, kurie įvykių eigoje įgaudavo skirtingas interpretacijas. Juo labiau tas buvo žinotina spaudai — mūsų viešosios nuomonės formuotojai ir lietuviškų reikalų saugotojai.

Pirmausia buvo išsamiau aptarta dabartinė politinė padėtis, kuri paskutinėmis savaitėmis parodė žymų politinį aktyvumą, o paskutinieji įvykiai tiek toli nužengė, jog atsirado rimta grėsmė naujam konfliktui. Iš įvairių dėmesio centrų atplaukiančios žinios kalba apie padėties rimtumą, tačiau ji negali būti dramatizuojama, kaip kad kai kurie bando daryti panašias išvadas.

Yra suprantamas mūsų tremtinių susirūpinimas, tačiau visiems eventualumams yra ruošiamasi ir daromi visi žygiai, kad nebūtume netikėtai įvykių užklupti. Kartu su tuo vis ryškiau išsilaiko Lietuvos klausimas, kuris tarptautiniame forume įgauna palankesnę sąlygą ir supratimą, todėl labai svarbu šiuo ryškaus persilaužimo momentu likti ir ateity stipriai organizuotiems, kad atėjus reikalui galėtume sėkmingai suveikti mūsų jėgomis atgauti prarastą laisvę.

Sia prasme tarp vadovaujamų organų, mūsų diplomatinį atstovų ir išsivijusių organizacijų iš esmės sutariame, nors ir pasitaiko kai kurių nesklandumų, ypačiai sprendžiant mūsų vyr. politinės vadovybės klausimą.

Toliau buvo nupaskotos privačios vysk. Brizgio ir vysk. Podolskio kelionės Prancūzijoje, Anglijoje, Airijoje, Liuksemburge, Belgijoje ir Olandijoje. Prancūzijoje lietuvių labai vertinami, tačiau masiniai įkurdinimai tuo tarpu sąlygų nėra. Liuksemburge žemės ūkio m-ja pritaria didesniai DP skaičiaus įsileidimui, bet kol kas ne duoda sutikimo užsienio reikalų m-ja. Airijos Raud. Kryžius sutiko įsileisti 100 vaikų 3 mėn. vasaroti, o Olandija sutiktų priimti 500 vaikų. Iš viso, įkurdinimo klausimas labai lėtai sprendžiamas, nors IRO centras Zenevoje tikisi iki 1950 metų įkurdinti visus DP. Jau šiemetams yra sudarytos su atskiromis vyriausybėmis sutartys įkurdinti apie 400.000 DP. Didžiausią rūpestį kelia fiziškai ir moraliskai nesveiki asmenys, kurių niekas nenori įsileisti, tačiau daromi visi žygiai, kad šie asmenys nebūtų palikti nežinomam likimui. Tie šeimos nariai, kurie sutiks priimti ligonį ar invalidą, atrodo, galės emigruoti, tik dar nėra išspręstas pavienių asmenų klausimas. IRO linkusi čia praktiškai spręsti klausimą ir nori, kad jie repatriuotų, nors prievartos nebus vartojama. Taip pat labai sunkus klausimas dėl psichiškai nesveikų, kurių apytikrais duomenimis priskaitoma iki 150 asmenų. Nors lenkai tokių ligonių apie 1800 asm. išsiuntė namo ir net latviai panašiai minčiai pritaria, tačiau lietuviai griežtai atmeta šį samprotavimą ir ieško būdų išspręsti šį klausimą tikroje tautiško solidariumo dvasioje.

Prie IRO yra vadinamasis reparačių fondas 50 mil. dolerių sumoje, kuris skir-

tas nacių aukoms. Jau nuspresta 95% tos sumos atiduoti žydams, likusieji 5% bus paskirti kitoms tautybėms. Kadangi lietuviai antinacinėje rezistencijoje aktyviai dalyvavo ir turėjo daug aukų, stengiamasi atitinkamą sumą gauti mūsų nacių aukoms. Spauda paprašyta paremti šią akciją.

Toliau smulkiai buvo paliesti Vliko ir Vykd. Tarybos darbai, jų santykiai su diplomatiniais atstovais ir išsivijusių organizacijomis, eventualūs egzistinės vyriausybės sudarymas, Maž. Lietuvos įsileidimo į Vliką klausimas, santykiai su latviais ir kitais kaimynais, tremties spaudos sumažinimo reikalas ir tarjamai pasireiškęs, kaip vykdomieji organai pastebėjo, tarp pačių laikraščių nesutarimas ir vykd. organų kritika, BDPS leidžiamas biuletenis ir kt.

Iš kitos pusės, laikraščių redaktoriai pateikė daug klausimų ir išklė visus tuos reikšinius, kurie, jų supratimu, paralizuoja vieningo darbo efektingumą.

Daugumoje prieita prie bendrų išvadų, ir ateityje sutarta panašias spaudos konferencijas šaukti reguliariai. (—)

500 pasirodymų

Šiomis dienomis Lietuvių Tautinis Ansamblys švenčia savo viešų pasirodymų 500-ąjį jubiliejų. Kukliai, bet jokių iškilnių ir pompų. Tikras darbas reklamos nereikalauja.

Pagal statistinius LT Ansamblio administratoriaus vedamus duomenis šie pasirodymai skirstomi šiaip:

Vokalinių koncertų	113
Religinių koncertų	55
„Atsiveikėtiniai“	95
„Nemunas žydi“	51
„Žmonės prie vieškelio“	3
„Kūčių vakaras“	2
Iškilmingi giedojimai	45
Eiliniai giedojimai	116
Kitos progos	20

Viso 500 kartų

Be to, kelionėse padaryta 16.000 km (11.000 km geležinkeliais ir 5000 km sunkvežimiais), aplankyta 64 visų trijų vakarinių zonų Vokietijos miestai ir miesteliai. Žiūrėjų turėta 176.000. Repertuare turima per 240 dainų ir giesmių ir 22 taut. šokiai.

Iš žymesnių pasirodymų minėtini: 1) Arkivyskupo Chiarlo, 2) ponio Rooseveltienės, 3) Tautų pasirodyme Memmingene laimėta I vieta, 4) visų trijų stambesnių veikalų premjeros, 5) dalyvavimas Schongavo festivalyje, 6) Lietuvių Paminklinio Kryžiaus

pašventinimo iškilnės Augsburgėje, 7) sužeistiesiems amer. kariams Wiesbadeno ligoninėje, 8) Heidelbergo universitetui karališkoj pily, 9) bado streike Dillingene, 10) spektaklis Bavarijos Raud. Kryžiaus naudai, 11) Bavarijos taut. drabužių ir šokių šventėje Weidene, 12) Maldininkų sąskrydyje Altdinge, 13) spektaklis amerikiečių aukštuomenei Frankfurte, 14) spektaklis ir religinis koncertas LTB atstovų suvažiavimuose Seligenstadte ir Schweinfurte ir 15) lietuviškų dainų įdainavimas į juostas Frankfurto radiofone.

Nuo pat pradžios (1944 m.) LT Ansambliui vadovauja: muzikas Stp. Sodeika, kaip choro dirigentas ir meno vadovas, G. Velička, kaip režisierius ir meno vadovybės pirmininkas, B. Pakštas, kaip liaudies instrumentų ir orkestro vadovas ir A. Ličkunaitė, kaip tautinių šokių vadovė. Tik B. Pakštas prie LT Ansamblio prisidėjo nuo 1945 metų pabaigos. Administruoja nuo 1947 metų sausio mėn. A. Mironas.

Sia proga pabrėžtina LT Ansamblio įnašas į liaudies meną, jų pasiryžimas ir pasiaukojimas tam darbu, nepaisant skurdžių sąlygų pasiektas aukštas meninis lygis... LTB Vyr. Komitetas jau atkreipė dėmesį į LT Ansamblio nuopelnus, per Kultūros Tarybą pripažindamas šį vienietį reprezentacinio meno kolektyvą visoje JAV zonoje.

Linkime LT Ansambliui ir toliau klestėti ir lietuviška daina, šokiai ir menu žadinti apsnūdusį pasaulio humaniskumą.

A. R.

Muzikui

Jonui Zdanavičiui

jo tėveliui mirus, giliai užuojautą reiškia

Orkestras „Lituanica“

DP PAZYMĖJIMŲ NEPAKEITUSIEMS

Balandžio m. 1 d. redakcija gavo raštą, kurį kad ir pavėluotai skelbia informacijos dėlei.

„JAV armijos įstaigos kovo 25 d. užbaigę pripažintiems išvietintiems asmenims DP stovyklose naujų asmenų pažymėjimų išdavimą. Senieji Unroš asmenų pažymėjimai nuo tos pat dienos nustoja galios teisę gyventi stovykloje ir gauti aprūpinimą.“

Tačiau yra tam tikras skaičius DP, gyvenančių už stovyklų ribų, kurie savo pažymėjimų (DP kortelių) nėra pakeitę. Jiems išimties keliu tie pažymėjimai bus pakeisti IRO įstaigų, iki balandžio m. 1 d. įteiktai atitinkama pareikšima tam PCIRO Area Teamui, kuriame yra suinteresuoto asmens DP card nr. 2. Atsiliekantį po balandžio 1 d. praranda DP statusą. Jam atgauti jie turės atkartinai pereiti prie PCIRO Control Center patikrinimą“.

PADEKA

Memmingeno gimnazijos, pradžios mokyklų ir darželių mokinių tėvai mokslo metų pabaigos proga, reiškia giliausią padėką mūsų pasiūlytiems mokytojams ir mokytojom, taip sąžiningai ir atsidėjęs vargšius bemokant ir beauklejant mūsų vaikus.

Tėvų komitetai

PADEKA

Už nuosirdų rūpinimąsi gydančiais mian Garmiško lietuvių stovyklos ligoninėje, p. dr. Zymantui, visoms seselėms ir ypač p. Zymantienei už motinišką globą širdingai dėkoju.

O. Truchanas

PAIESKOJIMAS

Petras Paulauskas ieško savo brolių: Povilo, Stanislovo ir Jono, kilusių iš Raseinių apskr., Girkalnio valsč., Grauzų km. jie patys arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti šiuo adresu: A. Augustis, 52 Beatrice St., Toronto 3, Ontario, Canada.

MINTIES Postschliessfach

pakeistas iš Nr. 110 į Nr. 2. Laiškus adresuoti prašom: MINTIS, (13b) Memmingen, Postschliessfach Nr. 2.

AKIMIRKSNIŲ KRONIKA

Pavasarelis atėjo

Kaip tik skaidriai sušvitusi kovo saulė paskelbė pavasarį, taip ir troškų paliko kareivinių kazematuose. Troškų kambaryje, ankšta stovyklos rajone, norisi eiti laukais, ieškoti atslaimuose pirmųjų gėlyčių, nusigairinti pavasario vėjė. Eini, dairais ir vis dar mažai akiai, per siaurą išsiskleidusiam jausmui. Norėtum eiti begalo, skristi ir aprėpti vienu kartu visą pavasario pabudintą grožį. Taip jaučiu krūtinę ir nenusėdžiu ankštam kambaryje. Seštadienio popietei atėjus ir sakau gatvėje suktam pažįstamam:

— Pavažiukim į N. miestelį, palaipsi po kalvas, pasidairysim iš aukštybių, pilį apžiūrėsim ir vakare sugrįšim.

— Neblogai būtų, — sako jis, — bet kad toloka. Be to ir čia apylinkės gražios, yra kur pasivaikščioti.

— Iki pilies palipsiu, sako, kad statyta maždaug Vytauto laikais ir visai gerai išsilaikiusi, — gundau jį.

— Tuščia jos, — numoja jis ranka, — netoks laikas pilimis grožėtis, kada pilvas urzgia ir emigraciniai rūpesčiai slegia. Anksčiau, tai buvo kas kita — ir idomu buvo, ir traukė vis daugiau pamatyti. Dabar kažkaip visi jausmai atbuko. Eini ir nematai, kas anksčiau vaizduotė kaitino. O dar važiuoti! Kad nors žinotum, kieno ta pilis buvo, kokios legendos ją supa...

Išvažiuavau vienas ir visą popietį negalėjau užmiršti pažįstamojo pasakytų žodžių. Kiek daug tiesos pasakyta ir kokia klaida! Didį tiesą, kad įspūdių troškulys atbuko ir nematome to, kas matytina. Anksčiau taupėm, brangiai mokėjome ir toli važiuojame, kad pamatytumėm pasaulį, kuris taip viliojo atvirukuose, bet buvo tik retam prieinamas. Tikiu, kad ateis laikas, kada ir vėl teks brangiai mokėti už tai, ko dabar ir pusdykiai matyti nenorime. O pamatyti yra kas Vokietijoje ir reikia pamatyti. Svarbiausia, kad tas pamatymas lengvai prieinamas ir juokingai mažai kainuoja. Ką papasakosime grįžę mūsų tėvynėje laukiantiems, kai išsims mūsų kryžiaus kelių atpasakojimas? Mus klausinės kaip atrodo tas ar kitas, ar buvome šilpė ir kalnus, ar matėme garsius meno ir praeities paminklus, ir tada turėsime mikioti ir išsiskubinti bendromis frazėmis. Ir tada pasirodys, kad praleidome didelę, gal vienintelę progą velti pamatyti tokius dalykus, apie kuriuos svajojome ir kuriuos pamatyti trokš mūsų klausinėtojai. Tada paliks gaila velti prasidėto laiko, bet atitaisyti klaidą jau bus vėlu.

Tiesa yra ir tai, kad mažai mes apie šį kraštą žinome, svetima mums jo praeitis, nieko nepasakojame mūsų gausių pilių kuorai. Nežinome, kas tikrai pamatymo verta, o pro ką galima tik pažvelgti praeitį. Iš viso, nedovanotinai mažai mes žinome ir domimės. O reikėtų ne tik pamatyti šio krašto gražias vietas, bet pažinti ir jo praeitį. Tada lengviau suprastume ir jo šeiminingus ir gal ne vienu atveju išvengtumėm smulkių nesusipratimų.

Dabar Vokietija suskaldyta, girdime apie eilę provizorinių valstybių separatinį sąjūdį, triukšmą dėl vienalytiškumo, o ne visi žinome kodėl taip yra. Iš viso, ar daug kas galėtų aiškiai pasakyti kas tai yra Bavarija, Svabija, Wuerttembergas, kokių jų ryšių buvo bendroje valstybėje ir anksčiau, kas juos jungia ir skiria. Žinoma, tai mūsų nelietis ir kitas pasakys, kad pakankamai turime ir savų rūpestių, bet nors prabėgusiu su tuo susipažinti nieko nenkenku. Labiau orientuolūmėms Vokietijos painiavose, nepasirodymėms neišmanėliais santykiuodami su vokiečiais, vaizdžiai galėtumėm papasakoti klausėjui apie savo priverstinę odiseją ir įdomesnes palikyti šio krašto praeities liekanos. Pagaliau surastumėm ir siūly, vedančių į mūsų pačių praeitį.

Aną vakarą keliaudamas prancūzų zonoje per Hohenzollerną, nuo Hechingeno, pro išdidžią ir puošnią prūsų karalių pilį, privažiavau kaimą Jungingen. Jungingen? Kažkur girdėta, kažką primena? Ar neturi šį vietovės ryšio su didžiuoju kryžiuočio ordino mistru, žuvusiu nuo lietuviško kalavijo? Pradėjau teirautis. Tikrai, Ulricho von Jungingen giminė. Žmonės net kalnėl su buvusios jo pilies pamatų likučiais parodė. Smulkmena, bet ji man priminė Žalgirio kautynes ir Vytauto pulkų neužmirštama garbę.

Arba vėl. Kitokiomis akimis žvalgausi Tuebingene, kai žinai, kad prieš keturis šimtus metų čia mokėsi pirmasis lietuvių rašytojas Jurgis Zablockis ir katalikybės atgaivintojas Lietuvoje vyskupas Merkelis Giedraitis. Ir Heidelbergas būtų mielas lietuviui studentui, jei jis žinotų, kad tą patį universitetą ketino lankyti vienas Lietuvos Radvilų ir buvo net rektorium išrinktas. Nevienu patrauktu gražioji Uracho apylinkės, jei būtų daugiau žinoma apie jo pilies valdovo išrinkimą Lietuvos karalium Mindaugui II-ju.

Tai tik kelį pavyzdžių, o jų susirastų ir daugiau. Bet kas visa tai atkas, kas aprašys čia primenamus dalykus. Tenka apeliuoti į mūsų istorikus ir geografus, kad padėtų susivokti šio krašto praeitį, geografinę ir gausios vietovės, kurias reikėtų pamatyti, ko jose ieškoti. Štai reikale gautų ateitį toliau ir žurnalistai, savo urole ir pastabumu nukreipdami turistą ten, kur daugiausia yra pamatyti, papasakodami tai, kas žinotina.

Pavasaris atėjo. Pabudo troškimai net ir pro tremties nedalia, tad netūptiokime vietos, bet rade laiką apsižvalgykime atviromis akimis po šią gražią žemę. Kas labai tingus, tepagalvoja, kad tai, gal būt, paskutinis pavasaris Vokietijoje ir paskutinis proga.

A. CIOCYS

Našų darbo vaisiai

Weideno lietuvių progimnazija sėkmingai baigė tremties trečiuosius mokslo metus. Tie trys tylaus ir kruopštaus darbo metai šandien, matant gerą progimnazijos susitvarkymą, gausių lietuviško mokančios jaunimo būrelį ir puikius mokslo pažangumo rezultatus, atrodo lyg neįtikėtini, o ypač tiems, kurie stebėjo progimnazijos kūrimąsi ir sumikas tremtinės sąlygos, nes visa tai pasiekti galima buvo tik užsispyrimo dėka. Nenuostabu todėl, kad progimnazija yra įsigijusi kolonijos gyventojų simpatijas.

Tačiau negalima pasakyti, kad progimnazija neturėtų ir dabar įvairiausių sunkumų ir nepriteklių: vadovėlių bei rašomosios medžiagos stoka, kiaušais stogais klasės, dėl menkoko maisto pabylę mokinių veidai ir pan.

Kartu su progimnazija gražiai baigė mokslo metus ir pradžios mokykla. Paskutinę mokslo dieną mokinių tėvus ir visuomenę pakvietė bendrą susirinkimą. Čia pasidalyta mintimis ir išpūdziais, su pasigerėjimu pasižiūrėta jos pasirodymo pasidžiaugta pažangėjančia jaunąja karta ir meniškame žodyje bei dainoje. L. E-tas

Dr. Vydūno 80 m. sukakties minėjimas

Dr. Vydūnas savo 80 gimimo metų sukaktį atšventė ne savo numylėtoje Tilžėje, bet savo bičiulių tarpe Augustdorfio stovykloje. Šias iškilmes jam suruošė LTD stovyklos komitetas, o ypač jo bičiulis gimn. inspekt. Krausas.

I šventiškai paruoštą salę įžengė baltagalvis Dr. Vydūnas, kurio žvilgsnis spindi ir šį kartą, kaip ir visada, vyduniškai.

Iškilmes atidarė stovyklos lietuvių grupės vadovas Dr. Bublys pažymėdamas, kad lietuvių tauta, nors ir daug smūgių patyrusi, yra organizuota ir stipri. Tai yra didžiųjų lietuvių dėka. Jie mūsų tautos pažiba. Prie jų priklauso vienas mūsų tautos reprezentantų, šios dienos iškilnių pirmaujas asmuo Dr. Vydūnas.

Inspektoriaus Krausas savo žodyje džiaugiasi Dr. Vydūno buvimu Vakaruose. Ilgai apie jį neturėta žinių. Rytuose jis perėjo sunkų kelią. Jis nurodė, kad pirmą kartą žmoniškumui Vydūno susizavėjo būdamas 12 metų. Vėliau jis pasidarė ir jo mokiniu, o, be to, ir garbintoju. Jis nupasakojo visą eilę vaizdų iš jubilio gyvenoimo. Vydūnas yra, kalbėjo jis, mūsų Mahatma Gandhis, panelgęs prievartą ir jėgos viešpatavimą.

Mkt. Naujokaitis savo paskaitoje apibūdino jubilio pri savo gyvenimą skleistą žmoniškumo idėjas, kurios rašte sudaro 10 tomų. Jis tauraus žmoniškumo skleidėjas. Pagrindinis žmoniškumo dalykas pažinti save. Žmogus verkianti ir kovojanti būtybė. Jo vaizduojamas žmogus nėra pasyvus. Jis kovoja pats su savimi, su negerovėmis. Darbas yra laimė. Žmogus gyvena tautoje ir

atskleidžia savo ypatybes. Tauta, pasak Vydūną, yra tas laipsnis, be kurio žmogus negali pasiekti savo tobulėjimo. Ir tautos prisikėlimas eina per žmoniškumą. Savo įdomią paskaitą prelegentas gausiai paįvairino Vydūno kūrybos citatomis.

Reiz. Gučius labai nuotaikingai paskaitė dialogus iš „Prabočių Sešėlių“ ir „Amžinosios Ugnies“ ciklų.

Sukaktuvinininką sveikino: Dymš, igaliofinis Krikščionas, Kultūros Tarybos, Sveikimo Valdybos ir BCT britų žmonai vardu, Žurnalistų s-gos pirm. Al. Merkels, Puzinas — universiteto, prof. Cepas lietuvių skautų vardu, Liaudanskienė Maž. Lietuvos lietuvių vardu, J. Kardelis „Lietuvių Žodžio“ vardu. Gauta daug sveikinimų raštų.

Po sveikinimų buvo koncertinė dalis, kurią dideliu pakilimu atliko operos solistai Augaitytė ir Baltrušaitis, kurie prisidėjo prie šios akademijos dar didesnio pasisekimo. Jie solo ir duetu padainavo visą eilę lietuviškų dalykų, iš to skaičiaus keletą paties sukaktuvinininko.

Pabaigoje Dr. Vydūnas nuosirdžiais žodžiais dėkojo visiems už suruoštas jo garbei iškilmes. Jis nurodė, kad kilnu yra gerbti kilnumą, gerį, dorą. Žmogus, nusipelnęs pagarbą, gauna tai iš Dievo malonės. Jis turi atsimokėti kilnumu ir gerais pavyzdžiais. Ta malonė yra Dievo palaima.

Po jo kalbos iškilnės baigtos tautos himnu. Po akademijos įvyko prie neturtingų stalų, bet turtingoje nuotaikoje Dr. Vydūno garbei pobūvis.

S. Almantas

Lietuvos Jūrų Mokyklos pranešimas

Lietuvių Jūrų Mokykla Flensburge pradės naujus mokslo metus gegužės mėn. gale. Mokinius leista priimti tik iš anglų zonos. Mokiniai gauna lengvai dirbančiųjų maisto ir cigarečių priedus, gyvena bendrabutyje netoli mokyklos. Mokslo metai trunka šešius mėnesius.

Mokykla yra gavusi iš anglų laivininkystės bendrovės „The General Steam Navigation Company Ltd“ pranešimą, kuriame pasiūdo suteikti progą plaukioti jūreiviais ir kartu atlikti praktiką mokiniams, baigusiems bent vieną šios mokyklos kursą.

Priimami kandidatai į visas klases ne jaunesni kaip 17 metų. I parengiamąją navigacijos klasę pakanka keturių gimnazijos klasių išsimokslinimo, o pirmąją navigacijos ar mechanikos klasę priimami baigę ne mažiau kaip šešias gim. klases arba turį tolygų išsimokslinimą. Paskiojimo arba mechanikos dirbtuvių praktika yra pagėdijama, tačiau dar nebūtina į suminėtas klases stojant.

Baigę parengiamąją navigacijos klasę gauna škiporiaus pažymėjimą, o parengiamąją mechanikos klasę — mašinų asistentų bei teisę mokintis toliau pirmoje klasėje. Baigę pirmąją navigacijos klasę gauna tolimojo plaukiojimo 2. sturmano pažymėjimą, o pirmąją klasę — 3. laivo mechaniko. Teisė eiti laive atitinkamas pareigas gaunama atlikus įstatymais reikalaujamą praktiką jūreiviu arba kūrku.

Plaukusiųjų antrojo šturmano ar trečiojo mechaniko pareigos gali įstoti ir antrąją klasę pirmojo šturmano ar antrojo mechaniko kurso eiti ir pastarųjų teises turintieji ir trečiąją klasę kapitano ar pirmojo mechaniko pažymėjimo gauti. Šiose vyresnėse klasėse bus dėstoma vokiečių kalba visoms trimis baltų tautybėms kartu, jei atsisiras pakankamas lankytojų skaičius.

Parengiamosiose ir pirmosiose klasėse mokslas vyksta lietuvių kalba, tačiau vokiečių kalba mokoma.

DETROITO LIETUVIAI IEŠKO GIMINIŲ

1. Julė Griskeliūtė-Nakienė, Adomo duktė, kilusi iš Karužių km., Rudaminos parap., ieško savo brolių ir seserų arba jų vaikų.
2. Jonas Nakas, gimęs Lietuvoje, Rokiškio parap., vėliau gyvenęs Rygoje ir iš ten išvažiavęs į JAV, į Detroitą, ieško savo brolių, svogerų Jurgio Levinsko ir Jurgio Kausylos bei jų vaikų.

Ieškomi asmenys arba žinantieji apie ieškomuosius prašomi rašyti šiuo adresu: Jonas Nakas (arba Julė Nakas), 1910 25 th St., Detroit 16, Mich., U.S.A.

Mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper Authorized by Headquarters European Command Civil Affairs Division No UNDP 203 * Appears 3 times weekly * Editor-in-Chief and authorised licensee: J. Vasaitis * Printed by Verlagsdruckerei Dietrich & Schuster G.m.b.H., Memmingen

Vyr. Redaktorius — leidejas J. Vasaitis. Redaktoriai: Henr. Zemelis ir St. Kalvaitis. Leista Vyr. JAV kariuomenės būstinės Europoje * Laikraštis išeina pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais * Prenumerata mėn. RM. 10.—, atskiras numeris RM. 1.— * Prenumerata į užsienį, išskyrus Japoniją, Ispaniją ir Austriją, su persiuntimo išlaidomis RM. 15.— mėn. * Einam. sąskaita Volksbank Memmingen, e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postscheckkonto München 14210. Adresas: „MINTIS“, (13b) Memmingen, Schranneplatz 6. Laikams: Memmingen, Postfach 2.

Redakcija nesunaudojtu rankraščių nesaugo ir taiso savo nuožirą * Honorarium mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams, iš anksto susitarus * Priimami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus * Skelbimai iki 10 petito eilučių RM. 20.—, toliau už kiekvieną eilutę po RM. 150 * Už skelbimų turinį redakcija neatsako * Redakcijos ir administracijos telef. Nr. 2677 * Nedarbo valandomis skambinti telef. Nr. 2546